

מערך פעילות לפודקאסט חשיבות הבחירות בדמוקרטיה והזכות לבחור ולהיבחר

מוצעות שתי אפשרויות לקיים את הפעילות: האחת מתאימה לפעילות במסגרת בית ספרית בכיתה. השנייה מתאימה לפעילות עם קבוצות בוגרים במסגרות בלתי פורמליות. השוני בין שתי האפשרויות הוא בשלושת השלבים בפעילות – א', ב', ג'. הדיון המסכם זהה לכולם.

מטרות הפעילות

- להבין את חשיבות הבחירות למוסדות השלטון בדמוקרטיה.
- להכיר את סוגי הבחירות השונים בארץ ובעולם.
- לבחון את סוגי הבחירות על פי היכולת של כל אחד מהם לקדם שוויון, חירות, סולידריות והשתתפות אזרחית.

חומרים ועזרים:

פודקאסט בנושא: חשיבות הבחירות בדמוקרטיה והזכות לבחור ולהיבחר
פתק לבן ריק לכל משתתף/משתתפת; כלי כתיבה; לוח/גיליון גדול תלוי.
מומלץ לקרוא מאמרים בנושא הקיימים באתר מדרשת אדם בקישור זה "[מאמרים](#)"

הערה: לפעילות 3 שלבים, אם אין מספיק זמן לקיים אותה במלואה אפשר להסתפק בשני השלבים הראשונים.

מהלך הפעילות

האזנה לפודקאסט – רצוי שבעת האזנה ירשמו נקודות מרכזיות שעלו בשיחה, שאלות שהתעוררו וכד'.

<https://podcasters.spotify.com/pod/show/adam-institute-for-democr/episodes/6-e2nabvb>

פתיחה: מתחילים עם הסבר קצר למשתתפי הסדנה על הפעילות שתתקיים:

- מציגים את מטרות הפעילות, הרשומות לעיל.
- מסבירים כי הדרך להיכרות עם שיטות הבחירה השונות תעשה על ידי התנסות בכמה משיטות אלו בפעילות זו.
- בסוף הפעילות המשתתפים/משתתפות יתבקשו לבחור את השיטה המועדפת עליהם, או לחילופין יציעו שיטת בחירות חדשה.

פעילות ליישום שיטות הבחירות במסגרת בית ספרית בכיתה

שלב א': בחירת נציגות כיתה

1. מחלקים פתק לבן ריק לכל משתתף ומשתתפת.
 2. מסבירים לתלמידים/תלמידות שהם צריכים לקבל החלטה מי ייצג אותם מול ההנהלה בנושא של החובה לצאת לטיול שנתי וההתנגדויות לכך.
 3. כל תלמיד ותלמידה מתבקשים לרשום שמות של שלושה נציגים. ות מהכיתה על הפתק שהלבן שקיבלו כדי שייצגו אותם בשאלה הנ"ל מול ההנהלה של ביה"ס. פתק זה יימסר למנחה/מורה.
 4. על הלוח ירשמו את שמות המועמדים. ות שהופיעו על הפתקים וליד כל שם את מספר הקולות שקיבל. השלושה שקיבלו את רוב הקולות ימונו כנציגים.
- הערה למנחה:** דוגמה זו מייצגת את שיטת הבחירות של "הרוב קובע" (רובית), אך לא נאמר זאת למשתתפים.

שלב ב': בחירת נציגות על ידי כל קבוצה בנפרד

1. מבקשים מהתלמידים. ות להתחלק לקבוצות קטנות המונות 5 משתתפים. ות כל אחת.
 2. מסבירים להם שהם עומדים לבחור מועמדים ומועמדות אשר ייצגו אותם בדיון מול ההנהלה בשאלה: האם יש לחייב תלמידים ותלמידות לצאת לטיול השנתי. כל קבוצה תשלח שם של מועמד/מועמדת לייצג את חבריה. ההחלטה על המועמדים/מועמדות תתקבל בהצבעת רוב של כל קבוצה בנפרד. המועצה תהיה מורכבת מהנבחרים. ות מכל קבוצה.
- הערה למנחה:** דוגמה זו מייצגת את שיטת הבחירות האזוריות, אך לא נאמר זאת למשתתפים. ות

שלב ג': החלטת רוב "אידיאולוגית".

1. המנחה/מורה יציגו בפני התלמידים. ות את הסוגייה שהוצגה בשני חלקי הפעילות הראשונים - האם יש לחייב את התלמידים לצאת לטיול השנתי או לא.
2. מקיימים דיון קצר עם המשתתפים. ות לבירור העמדות הבסיסיות של כל אחד/אחת בסוגיה. מי שבעד יציאה חובה לטיול השנתי, יתקבצו בקבוצה אחת, ומי שנגד יתקבצו בקבוצה אחרת.
3. התלמידים. ות יתבקשו, כפי שהוסבר למעלה, להתכנס בקבוצות עם מי שמסכימים עם עמדתם. הקבוצה בעלת מספר החברות והחברים הרב ביותר, תבחר בהחלטת רוב את הנציגים שלה לשיחה עם ההנהלה.

פעילות ליישום שיטות הבחירות במסגרות בלתי פורמליות ועם בוגרים

שלב א': בחירת נציגות על-ידי כל משתתפי הסדנה

1. מחלקים לכל משתתף/משתתפת פתק לבן ריק.
2. מבקשים מחברי הקבוצה לרשום על הפתק שיש בידיהם שמות של 3 משתתפים/משתתפות אותם היו בוחרים כנציגים שלהם מול הצוות המקיים את הפעילות (המארגנים והמנחים) בהקשר ללוח הזמנים של הסדנה האם יש לקיים אותה ב 09:00, ב 11:00 או ערב. פתקים אלו יימסרו למנחי הסדנה.
3. על הלוח ירשמו השמות שהוצעו על ידי משתתפי הסדנה. מי שקיבלו את מירב הקולות ימונו להיות נציגי הקבוצה מול הצוות.

שלב ב': בחירת נציגות בקבוצות קטנות

1. משתפי הסדנה מתבקשים להתחלק לקבוצות קטנות המונות 5 משתתפים. כל אחת.
 2. כל קבוצה תתבקש לבחור נציג/נציגה מטעמה שייצגו אותם מול הצוות וכך תוקם "מועצה מייצגת" של כל הקבוצות.
- הערה: דוגמה זו מייצגת את שיטת הבחירות האזוריות, אך לא אומרים זאת בשלב זה למשתתפים.

שלב ג': החלטת רוב

1. אומרים למשתתפי הסדנה כי עליהם להחליט – מתי לקיים את הסדנה הבאה ב-9:00 בבוקר, בשעה 11:00 או בשעות הערב.
 2. מבקשים מהמשתתפים.ות להתכנס לקבוצות קטנות לפי הזמן בו בחרו לקיים את הסדנה הבאה – 9:00 בבוקר, 11:00 או בשעות הערב. (כל מי שמעוניין להתחיל ב 9:00 יהיה בקבוצה אחת וכך הלאה)
 3. כל קבוצה תתבקש לשלוח נציגים ונציגות על פי גודלה – כל 4 אנשים בקבוצה = נציגה אחד. מספר הנציגים של כל קבוצה יהיה על פי חישוב של מספר המשתתפים בקבוצה לחלק ל-4.
 4. שמות הנציגים.ות ירשמו על הלוח והם יהוו את מועצת הקבוצה בפני צוות הסדנה.
- הערה: דוגמה זו מייצגת את שיטת הבחירות היחסיות, אך לא אומרים זאת בשלב זה למשתתפים.ות.

דין מסכם לכולם :

1. המשתתפים/משתתפות מוזמנים לתאר את התהליך שחוו בכל אחד מסוגי הבחירות ולציין מה היו ההבדלים ביניהם:
- מבחינת ההרגשה שלהם בתהליך ומבחינת התוצאה הסופית שהתקבלה.

- מבחינת הקריטריונים הדמוקרטיים: באיזו מהשיטות היה שוויון רב יותר? באיזה מהשיטות הנבחרים היו טובים וטובות יותר? באיזו מהשיטות הם היו שותפים יותר בתהליך? באיזו מהשיטות יש סיכוי רב יותר לשקיפות ולקשר עם הנבחרים והנבחרות?
- 2. המשתתפים. ות יתבקשו להתייחס לשיטות שנחשפו בפעילות:
 - להצביע על הדמיון והשוני בין השיטות שהיו בהפעלה לבין אלו הקיימות בארצות הדמוקרטיות השונות – כפי שהוצגו בפודקסט שהאזינו לו.
 - האם יש להם רעיונות חדשים לשיטת בחירות אשר תיתן מענה טוב יותר לעקרונות הדמוקרטיים הבסיסיים (שוויון, השתתפות, יעילות, קשר עם הנבחרים והנבחרות).
- 3. לסיום, יתבקשו לגבש עמדה באופן ראשוני לגבי השיטה המועדפת עליהם לבחירות בבית הספר ובמדינה שלנו בעקבות הפודקאסט ובעקבות הפעילות.

להרחבה ולהעמקה בנושא:

https://www.ynet.co.il/news/article/BkHfxlykd?utm_source=ynet.app.android&utm_medium=social&utm_campaign=general_share&utm_term=BkHfxlykd&utm_content=Header
<https://textologia.net/?p=7314>

מאמרים בנושא בחירות באתר מדרשת אדם

פנו אלינו - להדרכה וסיוע ביישום הפעילות; להזמנת הרצאות וסדנאות;
לקבלת מערכי פעילות נוספים ולהרחבה בנושא זה ובנושאים אחרים;

054-4448290 02-6448290 info@adaminstitute.org.il

[/https://www.adaminstitute.org.il](https://www.adaminstitute.org.il)

